

RIKSDAGENS SVAR 197/2013 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till nedläggning av systemet med registrerade APL-tilläggs pensioner och till vissa andra ändringar som gäller tilläggs pension

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till nedläggning av systemet med registrerade APL-tilläggs pensioner och till vissa andra ändringar som gäller tilläggs pension (RP 162/2013 rd).

Beredning i utskott

Social- och hälsovårdsutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (ShUB 28/2013 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av lagen om införande av lagen om pension för arbetstagare

I enlighet med riksdagens beslut *upphävs* i lagen om införande av lagen om pension för arbetstagare (396/2006) 32 § 5 och 6 mom. och *fogas* till lagen nya 30 a—30 c § som följer:

30 a §

På en pension enligt registrerat tilläggs pensionsskydd tillämpas bestämmelserna i 11 § i APL i den lydelse paragrafen hade före den 1 januari 2007 och de bestämmelser på lägre nivå som utfärdats med stöd av den samt ikraftträdande bestämmelserna i lagarna 1482/1995, 1263/1999 och 634/2003 om ändring av APL.

På en pensionsordning som avser ett minimiskydd enligt APL och i vilket arbetsgivaren har inkluderat sig själv enligt 1 § 3 mom. i APL, i den lydelse momentet hade i lagarna 395/1961 och lag 639/1966, tillämpas de villkor och grunder för fribrev beträffande arbetsgivares pensionsförsäkring som social- och hälsovårdsministeriet fastställde den 28 december 2004.

Trots bestämmelserna i 1 och 2 mom. ombildas en full invalidpension enligt registrerat tilläggs pensionsskydd till ålderspension och en delinvalidpension till en ålderspension som till beloppet motsvarar full invalidpension vid samma ålder som en invalidpension enligt lagen om pension för arbetstagare.

30 b §

En försäkring som avser tilläggs pensionsskydd enligt 30 a § 1 mom. (*tilläggs pensionsförsäkring*) avslutas den 31 december 2016 och den intjänade tilläggs pensionen ombildas till ett fribrev som motsvarar en ålder för ålderspension på 65 år.

Om arbetstagarens ålder för ålderspension enligt tilläggspensionsförsäkringen vid den tidpunkt som nämns i 1 mom. är lägre än den lägsta åldersgränsen för ålderspension enligt lagen om pension för arbetstagare, har arbetstagaren trots 30 § rätt till det fribrev för tilläggspension som avses i 1 mom. och till tidigare bildade fribrev för tilläggspension samt till pension enligt lagen om pension för arbetstagare tidigast vid den ålder för ålderspension som gäller enligt tilläggspensionsförsäkringen. En ytterligare förutsättning är att det anställningsförhållande som tilläggspensionsskyddet gäller fortsätter fram till den nämnda pensionsåldern eller upphör tidigast fyra månader innan den pensionsåldern nås. En förutsättning för beviljande av ålderspension är också att arbetstagaren inte längre står i det anställningsförhållande som tilläggspensionsskyddet gäller.

När en tilläggspensionsförsäkring avslutas i enlighet med 1 mom. har arbetsgivaren rätt att med en engångsavgift köpa en höjning av pensionsbeloppet för sådana arbetstagare i en grupp inom den personkrets som omfattas av tilläggspensionsförsäkringen som senast vid den tidpunkt som nämns i 1 mom. har uppnått åldern för ålderspension enligt tilläggspensionsförsäkringen och vars anställningsförhållande hos den arbetsgivare som har ordnat tilläggspensionsskyddet fortgår. En ytterligare förutsättning är att det i det försäkringsavtal som gäller tilläggspensionsskyddet ingår en rätt att vid pensionsfall köpa en höjning av pensionsbeloppet med en engångsavgift. När beloppet av den tilläggspension som bekostas med en engångsavgift beräknas ska pensionsfallet för ålderspensionen anses ha inträffat den 31 december 2016.

30 c §

De förmåner som avses i 30 a § är sådana som ska bekostas gemensamt av de pensionsanstalter som sköter pensionsskyddet enligt lagen om pension för arbetstagare och lagen om sjömanspensioner.

Var och en av de pensionsanstalter som försäkrat ett i 1 mom. avsett tilläggspensionsskydd ska årligen delta i bekostandet av utgiften för de

förmåner som ska bekostas gemensamt av de pensionsanstalter som sköter pensionsskyddet enligt lagen om pension för arbetstagare och lagen om sjömanspensioner. Utgiften ska bekostas ur den utjämningsavsättning för tilläggspensionsskyddet som avses i 3 mom., med en andel som beräknats enligt de beräkningsgrunder som avses i 166 § i lagen om pension för arbetstagare och på det sätt som närmare bestäms i den förordning av social- och hälsovårdsministeriet som utfärdats med stöd av 179 § 4 mom. i den lagen.

Ett arbetspensionsförsäkringsbolags och en pensionskassas ansvarsskuld och en pensionsstiftelses pensionsansvar för de förmåner som avses i 1 mom. består i sin helhet av utjämningsavsättningen, till vilken varje år läggs en beräkningsränta enligt de beräkningsgrunder som avses i 166 § i lagen om pension för arbetstagare och som räknas på utjämningsavsättningen. Från den med beräkningsräntan höjda utjämningsavsättningen ska varje år dras av kostnadsandelen enligt 2 mom. samt de omkostnadsdelar som är avsedda att täcka kostnaderna för förvaltningen av förmånerna och som bestäms i beräkningsgrunderna för ansvarsskulden eller pensionsansvaret.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2014. Lagens 30 c § träder dock i kraft den 1 januari 2017.

Lagens 30 a § 3 mom. tillämpas på invalidpensioner där pensionsfallet inträffar den 1 januari 2014 eller därefter. Lagens 30 a § 3 mom. ska emellertid inte tillämpas på sådana delinvalidpensioner där pensionsfallet inträffar före den 1 januari 2017 och där åldern för ålderspension enligt en tilläggspensionsförsäkring är lägre än 63 år.

Lagens 30 a § 3 mom. tillämpas även på sådana invalidpensioner där pensionsfallet inträffade före denna lags ikraftträdande och där arbetstagaren uppnår åldern för ålderspension enligt lagen om pension för arbetstagare (395/2006) efter att denna lag trätt i kraft. Vad som ovan föreskrivs om invalidpension gäller också arbetslös-

hetspensioner som är löpande vid denna lags ikraftträdande.

Bestämmelserna i 3 mom. gäller dock inte delinvalidpensioner där åldern för ålderspension enligt en tilläggspensionsförsäkring är lägre än 63 år.

Om en tilläggspensionsförsäkring avslutas med stöd av 30 b § 1 mom.

1) ska den ansvarsskuld och det pensionsansvar inklusive utjämningsbelopp som ackumulerats inom tilläggspensionsskyddet senast den 31 december 2016 överföras till utjämningsavsättningen för tilläggspensionsskyddet den 1 januari 2017,

2) ska tilläggspensionsförmånerna från och med den 1 januari 2017 i sin helhet bekostas gemensamt av de pensionsanstalter som sköter pensionsskyddet enligt lagen om pension för arbetstagare och lagen om sjömanspensioner (1290/2006); varje pensionsanstalts i 30 c § 2 mom. avsedda andel av den utgift som ska bekostas gemensamt ska uppskattas så att förhållandet mellan det sammanlagda beloppet av pensionsanstalternas utjämningsavsättningar för

tilläggspensionsskyddet och den sammanlagda utgiften för tilläggspensionsförmånerna under de kommande åren förblir detsamma som det enligt uppskattningen hade varit utan en ändring.

En pensionsanstalt som när denna lag träder i kraft har tilläggspensionsförsäkringar som förlöpande är i kraft ska genom ett brev avsänt senast den 30 april 2014 informera arbetsgivare som tecknat en tilläggspensionsförsäkring och de arbetstagare som omfattas av försäkringen om att tilläggspensionsförsäkringen kommer att avslutas så som avses i 30 b § 1 mom. I brevet ska pensionsanstalten också informera om alternativ för hur arbetsgivaren kan ordna skydd som ersätter det pensionsskydd som arbetstagaren inte längre tjänar in på grund av att tilläggspensionsförsäkringen avslutas. Dessutom ska pensionsanstalten senast den 31 oktober 2014 till ovannämnda arbetsgivare och till varje ovannämnd arbetstagare sända ett separat brev med en uppskattning av beloppet av det tilläggspensionsskydd som den berörda arbetstagaren inte längre tjänar in på grund av att tilläggspensionsförsäkringen avslutas.

Lag

om ändring av lagen om pension för arbetstagare

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om pension för arbetstagare (395/2006) 177 § och
ändras 173 §, 179 § 1 mom. 2 punkten och 181 § 1 mom., av dem 181 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1292/2006, som följer:

173 §

Pensionsanstalternas ömsesidiga ansvar för pensioner och rehabiliteringskostnader

Varje pensionsanstalt svarar för den del av i denna lag avsedda pensioner och rehabiliterings-

penningar som i enlighet med 174—176 § har fonderats i pensionsanstalten i fråga. Till övriga delar svarar pensionsanstalterna gemensamt för kostnaderna för pensionerna.

179 §

Pensionsanstalternas ansvar för förmåner som skall bekostas gemensamt

Pensionsanstalterna, inklusive Sjömanspensionskassan, svarar gemensamt för följande kostnader till den del dessa inte bekostas av någon annan:

2) de delar av pensionerna och rehabiliteringspenningen som överstiger de i 174—176 § angivna beloppen; kostnaderna för rehabiliteringspenningen anses då helt och hållet bli bestämda utifrån den pensionslag enligt vilken rehabiliteringspenningen har beviljats,

181 §

Ansvar till följd av en pensionsanstalts konkurs

Om en pension, rehabiliteringsförmån, förhöjning till följd av indexhöjning enligt 98 § eller en registrerad tilläggsförmån som avses i

30 a § i lagen om införande av lagen om pension för arbetstagare helt eller delvis inte längre är tryggad på grund av en pensionsanstalts eller Sjömanspensionskassans konkurs, svarar pensionsanstalterna, inklusive Sjömanspensionskassan, gemensamt för dessa i förhållande till de i respektive pensionsanstalt eller i Sjömanspensionskassan försäkrade arbetsinkomsterna. Med pension enligt lagen om sjömanspensioner avses då i enlighet med 153 § 2 mom. i lagen om sjömanspensioner den del av pensionen enligt lagen om sjömanspensioner som motsvarar pension enligt denna lag. Närmare bestämmelser om pensionsanstalternas och Sjömanspensionskassans ansvar utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2014.
Lagens 173 och 177 § samt 179 § 1 mom. 2 punkt tillämpas emellertid till och med den 31 december 2016 i den lydelse de hade vid denna lags ikraftträdande.

Lag

om ändring av 160 § i lagen om sjömanspensioner

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om sjömanspensioner (1290/2006) 160 § 1 mom. som följer:

160 §

Ansvar till följd av pensionskassans eller en annan pensionsanstalts konkurs

Om en pension, rehabiliteringsförmån, förhöjning till följd av indexhöjning enligt 102 § eller en registrerad tilläggsförmån som avses i 30 a § i lagen om införande av lagen om pension för arbetstagare (396/2006) helt eller delvis inte längre är tryggad på grund av pensionskassans

eller en i 1 § 3 mom. i lagen om pension för arbetstagare avsedd pensionsanstalts konkurs, svarar pensionskassan och de i 1 § 3 mom. i lagen om pension för arbetstagare avsedda pensionsanstalterna gemensamt för dessa i förhållande till de i pensionskassan och respektive pensionsanstalt försäkrade arbetsinkomsterna. Med pension enligt denna lag avses då i enlighet med 153 § 2 mom. den del av pensionen enligt denna lag som motsvarar pension enligt lagen om pen-

sion för arbetstagare. Närmare bestämmelser om pensionskassans ansvar utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2014.

Lag

om ändring av 29 och 30 § i lagen om införande av lagen om pension för företagare

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen om införande av lagen om pension för företagare (1273/2006) 30 § och fogas till 29 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 799/2012, ett nytt 6 mom. som följer:

29 §

Trots bestämmelserna i 1 mom. ombildas en full invalidpension enligt tilläggspensionsskyddet till ålderspension och en delinvalidpension till en ålderspension som till beloppet motsvarar full invalidpension vid samma ålder som en invalidpension enligt lagen om pension för företagare.

30 §

En pensionsanstalt som har försäkrat ett tilläggspensionsskydd som avses i 29 § 1 mom. ska i första hand ur den utjämningsavsättning som avses i 2 mom. bekosta utgiften för de förmåner inom tilläggspensionsskyddet som den årligen betalar ut. Om pensionsanstaltens utjämningsavsättning inte räcker till att bekosta de ovan avsedda utgifterna eller om pensionsanstalten inte har en i 2 mom. avsedd utjämningsavsättning, ska de pensionsanstalter som sköter pensionsskyddet enligt lagen om pension för företagare ansvara för utgiften för förmånerna inom tilläggspensionsskyddet i enlighet med 139 § i den lagen.

Ett arbetspensionsförsäkringsbolags och en pensionskassas ansvarsskuld för det tilläggspensionsskydd som avses i 29 § 1 mom. består i sin

helhet av utjämningsavsättningen, till vilken varje år läggs en beräkningsränta enligt de beräkningsgrunder som avses i 137 § 1 mom. i lagen om pension för företagare och som räknas på utjämningsavsättningen. Från den med beräkningsräntan höjda utjämningsavsättningen ska varje år dras av de i 1 mom. avsedda utgifterna för de förmåner som pensionsanstalten betalar ut samt de omkostnadsdelar som bestäms i ovan nämnda beräkningsgrunder och som täcker kostnaderna för förvaltningen av förmånerna.

Om tilläggspensionen helt eller delvis inte längre är tryggad på grund av en pensionsanstalts konkurs, svarar de pensionsanstalter som avses i 1 § 3 mom. i lagen om pension för företagare gemensamt för den, i enlighet med 181 § i lagen om pension för arbetstagare på det sätt som närmare bestäms i den förordning av social- och hälsovårdsministeriet. Om underskottet är ringa täcks det dock i första hand med den berörda pensionsanstaltens medel.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2014.

Lagens 29 § 6 mom. tillämpas på invalidpensioner där pensionsfallet inträffar den 1 januari 2014 eller därefter.

Lagens 29 § 6 mom. tillämpas även på sådana invalidpensioner där pensionsfallet inträffade

RSv 197/2013 rd — RP 162/2013 rd

före denna lags ikraftträdande och där företagen uppnår åldern för ålderspension enligt lagen om pension för företagare (1272/2006) efter att denna lag trätt i kraft.

Bestämmelserna i 3 mom. gäller dock inte delinvalidpensioner där åldern för ålderspension enligt en tilläggspensionsförsäkring är lägre än 63 år.

Till den utjämningsavsättning som avses i 30 § 2 mom. överförs vid lagens ikraftträdande

den ansvarsskuld som senast den 31 december 2013 ackumulerats av det tilläggspensionsskydd som avses i 29 § 1 mom. Förmånerna inom det registrerade tilläggspensionsskyddet ska dessutom i sin helhet bekostas gemensamt av de pensionsanstalter som sköter pensionsskyddet enligt lagen om pension för företagare, dock med beaktande av bestämmelserna i 30 § 1 mom.

Helsingfors den 13 december 2013